

„robi“ je padla kar na enkrat od 24 soldov na 8, — prodajalci pa, kateri so obrano „robo“ domá spravljeno imeli, se poskrijejo ter pošljejo za ušesom se praskaje „punčko“ k „Nemcu“ ali pa Budajncu s poročilom, da bodo uže ob „vabi Mariji“ — ob mraku, namreč, ko je bolj temà, „robo“ prinesli. „Čast bodi Bogú! da nam je sadje dal“ — pravi kmetovalec, — „Bog bodi zahvaljen za to božje sadje!“ — pravi krčmar, — z eno besedo: vse je veselo, vse zadovoljno!

(Dalje prihodnjič. *)

Nova nam pšenica.

Pedigré zimská pšenica (Pedigrée = Winter-Weizen) je ime pšenici, katero je grajščina Stockern v doljni Avstriji **) naši kmetijski družbi te dni priporočila. Ta grajščina prideluje to pšenico uže 7 let. Hvali jo zeló zato, ker 1) se močno vkorenini, 2) dá veliko pridelka na zrnu, 3) slamo 5 do 6 čevljev dolgo, 4) ne poleže in rjá se je neloti. Če se seme ne premeni, daje ta pšenica štirnajsterni pridelek; treba je le, da se kolikor mogoče redko seje, da se klasje more dobro razviti; za setev z roko zadostujeta 2 vagana (4 merniki) za 1 oral (joh) popolno, — za setev z mašino pa 1 $\frac{1}{2}$ vagana.

Začeli so leta 1872. na imenovani grajščini setev te pšenice z 32 zrn in pridelali so tisto leto 3300 zrn, leta 1875. so je vsejali 150 litrov ali 1 milijon in 950.000 zrn, pridelali pa 2058.00 litrov ali 26 milijonov in 754.000 zrn.

Seme za letošnjo setev naj se koj naroči, kdor ga želi. 1 hektoliter (1 vagán in 10 maseljnov) semena z žakljem vred na železniški štaciji Eggenburg (Kaiser Franz-Joseph-Bahn) veljá 16 gold. (Menda se ga more tudi le pol ali četrť hektolitra naročiti).

Za poskušnjo naj bi te pšenice več gospodarjev skupaj naročilo; pšenica ta utegne res dobra biti, ker jo tudi časnik „Wiener landw. Zeitg.“ hvali.

Minister kupčijstva Chlumetzki in pa avstrijsko rokodelstvo.

Minister vitez Chlumetzki je bil unidan pri delitvi premij pričujoč, katere so se pri razstavi izdelkov delile učencem rokodelskim v predmestji Sechshaus na Dunaji.

Pri tej priliki je minister povdarjal važnost rokodelstva ali malega obrtnijstva (Kleingewerbe) in rekel, da na dobrem poduku učencev je največ ležeče, da se rokodelstvu pomaga v bolji stan. „Šola — ljudska šola in pa nadaljevalna šola — ta more rokodelstvu največ pomagati, ne pa predrugačena obrtnijska postava, po kateri se tako pogostoma razlegajo klici.“ — Tako je govoril minister.

No, če je res to prepričanje ministrov, Bog pomagaj rokodelcem! Vsaka rokodelska družba bode taki objavi odgovorila, da minister prav nič ne pozna položaja našega rokodelstva, če res misli, da šola more rokodelstvu najbolj na noge pomagati.

Učenja je treba vsacemu stanu, to je res, in zato ni treba, da bi minister rokodelcem to še le pravil. Al v prvi vrsti mora biti postava, katera vsacemu državljanu v njegovem stanu varstvo daje. Mar gospod minister misli, da je pri svobodni obrtniji, kakor

jo dandanes vživamo, mogoče, da si rokodelec pomagati more iz svojih nadlog? Taka misel je gola sanjarija, ki ne vidi, kar je. Svobodna obrtnija naj bo to, da vsak obrtnik in vsak rokodelec more svobodno svojo obrtnijo in svoje rokodelstvo ravnati, — ne pa to, da vsak, če tudi ni obrtnik ali rokodelec, bodi si neobrnijisk švindler ali denarni postopač, sme pridnemu, poštenemu in izučnemu obrtniku konkurenco delati in mu zaslužek krasti.

To, to je velika napaka, gospod minister! Kaj koristi rokodelcu samo znanstvo, če ni postave, ki mu znanstvo varuje? Proč tedaj s tako obrtnijsko svobodo, kakoršno dandanes imamo! Dajte postave, po katerih se osvobodí rokodelstvo, in to njegovo svobodo mu varujte! Potem še le se bo smelo reči, da je rokodelstvu mogoče si zljajšati svoj obstanek, — zdaj morejo rokodelci le rêči: svobodna obrtnijska postava rokodelcem, to je, taka, po kateri sme vsak čevljar, krojač, mizar in kar si bodi biti, če tudi se nobenega rokodelstva ni učil in le „kšeft“ začne, da obrtnikom, ki sami delajo, kruh jemlje, sam sebe pa s tem pase, da mu ga najemniki služijo!

Na hvalo jagodam.

V vrtnarskem časniku „der Obstgarten“ se nahaja zanimiv članek jagodam (rudečim jagodam) na hvalo, iz katerega naj posnamemo našim čitateljem nekoliko vrstic.

Rudeča jagoda, prijazna hčerka gozdov, pokaže kmalu, ko sneg skopni, svojo svitlo-zeleno sočnato perje; ona je prvenka spomladanskega sadja in priljubljena vsacemu človeku zato, ker jako prijetno diši in je izvrstno dobrega okusa. Zategadel pa tudi jagoda ni več samo prebivalca gozdov, ampak je postala že davnej meščanka vrtov pod različnimi imeni.

Največ jagod prideljujejo v Ameriki, kjer jih sejejo na velikanskih poljih in odkodar jih daleč po svetu pošiljajo. V Parizu jagodišča vrtnarjem skoro največ dobička donajajo. Tudi na Dunaji poprašujejo bogatini po jagodah večí del leta. Uže meseca januarija, svečana in sušca pridejo jagode iz Algira v Egiptu in Nizze na Laškem na sejm, aprila in maja meseca se uže prodajajo na toplih gredah pridelane debele jagode, junija in julija meseca prinesó kmetice navadne domače jagode na trg, meseca avgusta in septembra pa jih Dunajčani dobivajo s planin in gorá. Tako le zadnje tri mesece leta ni videti jagod.

Ker se v novejšem času prideljujejo take množine jagod, so zato tudi cenejše postale kakor so bile nekđaj. Ni ne prazna pravljica, da je ruski knez Demidov, bogat sladkač, v Parizu še pred malo leti jagode vsako po 5 frankov (dva goldinarja) — res norčava cena! — plačeval in jih toliko snedel, kolikor jih je le v njegov želodec moglo, vrh tega pa, da od teh pomladanskih prvenk ni nič zgubil, še svoj obraz in roke z ostanki zmečkanih jagod umival. Bogataš Rothschild je uže prve dni meseca aprila letošnjega leta na svojem vrtu v Döblingu pridelal jagode, ki so do 50 gramov (nekaj čez tri lote) ena tehtala in na razstavi koncem meseca aprila občudovane bile. Koliko je ena jagoda veljala, ni povedano; poroča pa navedeni časnik, da so na Dunaji 8. dne maja letos lepe velike jagode, na trg prinesene iz dolnje Avstrije, plačevali po 10 do 15 kr. eno.

Vsako leto uže meseca junija pridejo v Gradcu — pa tudi pri nas v Ljubljani in v drugih mestih — okusne jagode na trg, ki se lahko prodadó meščanom.

Ker je iz vsega tega razvidno, kako priljubljene so jagode ljudém, ne bilo bi odveč, ko bi se naši vrtnarji in naše kmetice še marljivejše pečale s pridelovanjem

*) Nadaljevanje kakor Vam drago.

Vred.

**) Adresa: „Gutsinhabung Stockern in Nieder-Oesterreich, Post Eggenburg.“